

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3720/24
5.12.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Иване Марковић Радојевић и Радмиле Радић, чланова већа, у парничном поступку по тужби тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Горан Белић, адвокат из Београда, Косовска улица бр. 16/1, против туженог Удружење осигуравача Србије – Гарантни фонд са седиштем у Београду, Трешњиног цвета 1Г, ради накнаде штете, вредност предмета спора 1.188.000,00 динара, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Трећег основног суда у Београду П 7303/17 од 25.03.2024. године, у седници већа одржаној дана 05.12.2024.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду П 7303/17 од 25.03.2024. године у ставу другом, трећем и четвртом изреке пресуде.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе повећањем тужбеног захтева по поднеску тужиоца од 13.10.2023. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати на име накнаде материјалне штете због изгубљене зараде за период од 01.12.2007. године до 31.08.2023. године појединачно досуђене месечне износе са законском затезном каматом на сваки износ почев од првог наредног у месецу за претходни месец до дана исплате, а све у року од 15 дана од дана пријема пресуде, као и да тужиоцу на име ренте почев од 01.09.2023. године па убудуће док за то постоје законски услови плаћа износ од 23.725,80 динара месечно најкасније до петог у месецу за претходни месец са законском затезном каматом од дана доспелости сваког obroка до дана исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да у корист тужиоца АА уплати на име доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на рачун Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање за период од 01.12.2007. године до 31.08.2023. године појединачно одређене износе изреком побијане пресуде са законском затезном каматом на сваки месечни досуђени износ почев од првог наредног у месецу за претходни месец, а све у року од 15 дана од дана пријема пресуде, као и да у корист тужиоца на име доприноса за пензијско и инвалидско осигурање почев од 01.09.2023. године па убудуће док за то постоје законски услови на рачун Републичког фонда за пензијско и инвалидско

осигурање, плаћа износ од 7.858,51 динар месечно, најкасније до петог у месецу за претходни месец са законском затезном каматом од дана доспелости сваког obroка до дана исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 1.414.150,00 динара са законском затезном каматом на тај износ почев од дана наступања услова за извршење па до дана коначне исплате, све у року од 15 дана од пријема пресуде.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу из свих законом предвиђених разлога, побијајући је, како проистиче из навода жалбе у ставовима другом, трећем, четвртм и петом. Трошкове другостепеног поступка није тражио.

Испитујући правилност побијане пресуде у границама законских овлашћења из члана 386 Закона о парничном поступку – ЗПП (“Службени гласник РС” бр. бр.72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 – др закон) Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба туженог неоснована.

У спроведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у саобраћајној незгоди која се догодила дана 11.06.1997. године претрпео повреде као путник на мотоциклу, а у то време био је старости 13 година и ученик шестог разреда основне школе. Правоснажном пресудом Општинског суда у Белој Цркви К 128/98 од 01.10.1999. године утврђена је кривична одговорност непарничара ББ који је том приликом управљао аутомобилом рег.ознаке ... за кривично дело из области саобраћаја, које за опис бића кривичног дела има саобраћајну незгоду у којој је повређен тужилац. Возило којим је управљао штетник било је осигурано од одговорности за штету причињену трећим лицима код осигуравача “Србос” у стечају. У саобраћајној незгоди, тужилац је претрпео више телесних повреда – прелом лобање, нагњечење мозга, отворени прелом леве бутне кости, леве латне кости и преломе стопала леве ноге. Лечен је до 2003. године, а као трајна последица повреда наступила је делимична одузетост лифњачног живца, деформација ноге јаког степена и контрактура колена, а због лоше сраслих прелома, лева нога остала је краћа за 6 цм и код тужиоца се појавио неуротски анксиозно – депресивни поремећај. Пресудом Првог општинског суда у Београду П 11163/06 од 10.04.2009. године, која је постала правоснажна доношењем пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6836/10 од 09.09.2010. године, тужени је обавезан да тужиоцу надокнади нематеријалну штету као и материјалну штету на име трошкова лечења. Тужилац је рођен 1984. године на дан незгоде био је ученик основне школе, а у стечајном поступку пријава потраживања одбачена је као неблаговремена. Тужилац би благовременом пријавом потраживања од осигуравача у стечајном поступку имао могућност да намири 2,5 % накнаде. После повређивања, тужилац је завршио седми и осми разред основне школе, у школској 2000/2001 години уписао је средњу школу - образовни профил туристички техничар, завршио је два разреда средње школе и школовање је прекинуо у трећем разреду. Међу парничним странкама није била спорна пасивна легитимација туженог код чињенице да је над осигураником штетника “Србос осигурање” из Београда отворен стечајни поступак дана 09.01.2001. године, све сходно одредби чл. 106 тада важећег Закона о осигурању имовине и лица. Међу парничним

странкама није био споран ни основ потраживања тужиоца према туженом у погледу изгубљене зараде, а у првостепеном поступку расправљене су спорне околности - од када тужилац има право на накнаду на име изгубљене зараде, као и да ли је тужилац и у ком проценту могао да оствари своје потраживање у поступку стечаја и с тим у вези - начин обрачуна у зависности од изнетих параметара и утврђеног процента умањења радне способности.

У овом парничном поступку пресуђивано је пресудом П 89296/10 од 22.09.2016. године усвајањем тужбеног захтева на име изгубљене зараде, а решењем Апелационог суда у Београду Гж 5728/17 од 02.11.2017. године укинута је пресуда Трећег основног суда у Београду и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење. У поновном поступку, поступајући по примедбама садржаним у образложењу решења Апелационог суда у Београду, првостепени суд је расправио спорне околности да ли је код тужиоца прекид школовања последица повреде или других околности, шта је тужилац спречавало да тражи запослење с обзиром да је постао пунолетан 2002. године, док се на евиденцији Националне службе за запошљавање пријавио као неквалификовани радник 17.01.2011. године, почев од ког дана је тужилац трпео штету као и што је разјашњено да ли би до децембра 2007. године, у одсуству повреде, тужилац био запослен и почео да зарађује те да ли је тужилац тражио запослење које одговара његовој преосталој радној способности и да ли је могао да се са истом запосли ни у периоду на који се односи тужбени захтев те да се расправи да ли се ради о потраживању које се могло намирити из стечајне масе осигуравача “Србос” и ако јесте колико би се процентуално намирење остварило у стечајном поступку.

Првостепени суд је утврдио да је тужилац у време настанка штетног догађаја био ђак основне школе, да је уписао средњу школу школске 2000/2001 године а како је стечајни поступак над осигуравачем “Србос” отворен 09.01.2001. године то следи да у вези са губитком зараде из радног односа тужилац није ни био у могућности да благовремено пријави потраживање након отварања стечајног поступка, јер је у то време био редован ђак. Тужилац се лечио до краја 2003. године те је утврђено је да тужилац није био у објективној могућности да пријави потраживање изгубљене зараде ни са основном ни са средњом школом коју још тада није похађао и у том смислу да нема пропуста на страни тужиоца у вези са пријавом потраживања пред Трговинским судом те да је, у контексту свега наведеног, прихваћен обрачун висине изгубљене зараде од стране судских вештака а која није вршена уз процентуално умањење износа којег би тужилац евентуално могао да намири у стечајном поступку. Тужилац би по редовном току ствари или посебним околностима у одсуству повреде могао да буде запослен до 2007. године јер би тужилац, по редовном току ствари завршио средњу школу, коју није завршио јер је са тешким телесним повредама које су праћене психичким поремећајима одслушао трећу годину коју није положио, те се без стеченог образовања и без посредовања Националне службе за запошљавање запослио као конобар, које запослење због повреде није одржао. Стога следи да би тужилац у одсуству повреда могао да се запосли и до децембра 2007. године тим пре што се привремено запослио и са повредом. На основу комисијског вештачења обављеног од стране вештака актуара Градимира Николића, актуара Олице Јевремовић и вештака економско-финансијске струке Миленка Ковачевића утврђена је висина накнаде сходно утврђеној умањеној радној способности од 45%. На основу налаза и мишљења судског вештака за област медицине рада Веселина Говедарице од 23.02.2012. године, утврђено

је да је код тужиоца општа радна способност умањена у средње тешком степену, да није способан за послове који захтевају средње и тешко физичко општерећење и напрезање, рад у природним положајима тела, погнут положај, чучање, клечање, дуже стајање и ходање, активно коришћење леве ноге, рад на висини, изложеност неуротоксичним штетностима, као и послове са сложенијим захтевима и повећаном одговорношћу да се тужилац може оспособити за послове који се обављају рукама у седећем положају, једноставнији административни и мануелни послови, рад на рачунару, послови дораде, паковања, склапања, да тужилац није квалификован радник, тако да се не може ни преквалификовати, те да изражено у процентима умањења опште радне способности код тужиоца износи 45%. Из писаног налаза и мишљења комисије вештака од 15.03.2023. године, претходно је утврђено да је тужиоцу због претрпљених повреда онемогућено напредовање у средњој школи у смислу да исту заврши, што свакако представља посебан вид штете. Тужиоцу је, као последица предметне незгоде, утврђено умањење радне способности за 45%, па је укупан номинални износ изгубљене зараде обрачунат као 45% од просечне нето зараде неквалификованог запосленог у Републици Србији, за период почев од 01.12.2007. године закључно са августом месецом 2023. године, а да свака појединачна месечна тражбина настаје 01-ог у наредном месецу, за претходни месец. Налазом и мишљењем, судски вештаци су се изјаснили да тужилац из штетног догађаја губи и нето зараду и ПИО доприносе, а које право би тужилац користио у неком наступајућем догађају када се стекну услови по Закону о пензијском и инвалидском осигурању, те да имајући у виду да је тужилац рођен 31.03.1984. године, и да је на дан израде налаза и мишљења имао 39 година, због чега је рента обрачунавана за наредних 26 година, у односу до навршених 65 година, када би стекао право на пензију сходно закону. У писаном изјашњењу комисије вештака од 29.12.2023. године, указано је да изостанак доприноса за пензијско и инвалидско осигурање има само једну последицу, а то је изостанак права на пензију, те треба имати у виду да се под изгубљеном зарадом у смислу одредбе члана 105 став 2 Закона о раду, сматра зарада која садржи порезе и доприносе који се плаћају из зараде, па су порези и доприноси у смислу наведене одредбе неизоставни део и накнаде штете по основу изгубљене зараде.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредби чл. 188, 189, 195 и 196 Закона о облигационим односима, нашао да тужилац основано потражује накнаду на име изгубљене зараде, јер је утврђено да услед претрпљених повреда и нарушења здравља тужилац не може остварује зараду коју би остваривао да је здрав, да му није смањена радна способност, а у погледу висине коју би тужилац остварио да није наступио штетни догађај, односно повређивање тужиоца и тиме трајна и потпуна неспособност за рад од 45%, првостепени суд је одредио сходно комисијском вештачењу које је у потпуности прихватио. Такође, првостепени суд је нашао да тужилац основано потражује и накнаду штете у виду доприноса за ПИО, јер би ово право тужилац свакако остварио да није дошло до штетног догађаја, а који је наступањем штетног догађаја изостао, те је као неоснован ценио приговор туженог о преурањености овог захтева, с обзиром да је уплаћивање доприноса претходни предуслов за стицање пензије, па кроз остваривање права на накнаду штете у виду плаћања доприноса, тужилац остварује и право на старосну пензију коју би иначе остварио по редовном току ствари. На описани начин, првостепени суд је нашао да тужилац основано потражује новчану накнаду изгубљене зараде и доприносе ПИО која је доспела од дана настанка - почев од 01.01.2008. године до дана вештачења, односно

до дана пресуђења, штета која доспева од доношења пресуде односи се на зараду коју би тужилац остварио у моменту доношења судске одлуке, а коју не може да оствари због штетног догађаја и очекивани губитак те зараде, досуђује се за убудуће у одређеним новчаним износима при чему је висина ренте одређена у време пресуђења, односно вештачења на износ досуђене ренте у смислу одредбе чл. 194 став 2 ЗОО. Првостепени суд је досудио и камату, почев од доспелости сваког појединачног месечног износа пошто је претходно одређено да се накнада штете плаћа месечно унапред, а како је то предвиђено у одредби чл. 188 ЗОО, да тужилац има право на законску затезну камату од доспелости сваког појединачног месечног износа новчане ренте до исплате, то је првостепени суд одредио као први дан у наредном месецу за претходни месец. Висина месечне ренте почев о дана пресуђења док за то постоје законски услови, опредељен је износ од 23.725,80 динара, односно од 7.858,52 динара (за ПИО доприносе), према висини нето просечне зараде за неквалификованог радника у РС, а како је то одређено комисијским вештачењем. Доспеће ових износа је сваког првог у месецу за претходни месец, с тим што је тужиоцу досуђена најкасније до 05-ог у месецу са каматом на месечне износе од доспелости па све док за то постоје услови, крећући се у оквиру захтева постављеног тужбом која се висина може смањити или повећати ако дође до промењених околности у смислу одредбе чл. 196 ЗОО.

Чињенично стање је потпуно и правилно утврђено и оно се жалбеним наводима не доводи у сумњу. На правилно утврђено чињенично стање правилно је примењено материјално право. Разлоге првостепеног суда да је тужени у обавези да тужиоцу на име изгубљене зараде исплати износе опредељене изреке побијане пресуде, као и будућу штету у виду ренте, те доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, као правилан и довољан прихвата и овај суд као другостепени, те на основу овлашћења из чл. 396 став 1 ЗПП, пресуду детаљно не образлаже.

Првостепени суд правилно утврђује да тужиоцу на досуђени износ, односно на појединачно досуђене износе, припада и право на законску затезну камату, али на начин досуђен првостепеном пресудом. Имајући у виду одредбу члана 186 ЗОО која прописује да се обавеза накнаде штете сматра доспелом од тренутка настанка штете за тужиоца је штета настала тренутком неисплаћивања износа зараде, те је стога, правилно тужиоцу на сваки појединачни месечни износ досуђена и камата од тренутка доспелости, како је то утврђено налазом и мишљењем вештака, на сваки месечни износ до исплате.

Супротно наводима жалбе туженог, правилна је и одлука првостепеног суда у погледу права тужиоца на исплату доприноса за ПИО, јер тужиоцу са услед неисплате зараде, није уплаћиван ни износ на име доприноса, а имајући у виду одредбе Закона о раду ("Сл. гласник РС", бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013) који у члану 105 ставу 2 прописује да се под зарадом сматра зарада која садржи порез и доприносе који се плаћају из зараде и одредбе Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање ("Сл. гласник РС", бр. 84/2004, 61/2005, 62/2006, 5/2009, 52/2011, 101/2011, 7/2012, 8/2013, 47/2013, 108/2013) којим је прописано да је допринос из основице износ доприноса који обрачунава, обуставља и плаћа послодавац, односно други исплатилац прихода у име и у корист осигураника (члан 6 тачка 24), да је послодавац дужан да доприносе обрачуна и уплати истовремено са исплатом зараде, разлике зараде или уговорене накнаде за привремене и повремене послове, по прописима који важе у

моменту исплате тих примања (члан 51 ста 2), да утврђивање обавезе доприноса за лица која су се укључила у обавезно социјално осигурање врши надлежна организација за обавезно социјално осигурање, у складу са својим актом (члан 61) и да обвезници доприноса не могу бити ослобођени обавезе обрачунавања и плаћања доприноса (члан 62), правилно је обавезан тужени да изврши уплату доприноса на рачун РФ ПИО, а у име и у корист тужиоца као осигураника.

Неосновано се наводима жалбе оспорава правилност закључка првостепеног суда у погледу умањења висине досуђене накнаде у проценту од 2,5% на име процента у којем је повериоцима “Србос” осигурања у стечају признато потраживање, а ово стога што је првостепени суд дао јасне и логичне разлоге зашто накнада штете није умањена, имајући у виду да је тужилац штету у виду изгубљене зараде почео да трпи као последицу повређивања неколико година након закључења стечајног поступка, те није ни био у могућности да пријави овакав захтев у време у којем су пријаве потраживања пријављиване у стечајном поступку.

Потврђена је одлука о трошковима поступка из става четвртог изреке пресуде, јер је донета правилном применом чланова 150, 153, 154 и 163 ЗПП.

Имајући у виду све наведено, на основу члана 390 и 401 тачка 2 ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић